

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE WIE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103

Onder redactie van Prof. Dr. K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir. B. ter Brugge, Almelo; Dr. K. J. Cremer, Kampen; Dr. R. J. Dam, Kampen; Dr. A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr. D. van Dijk, Groningen; Dr. K. Fernhout, Baarn; Drs. D. J. Galle, Haarlem; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Ooster-Nijkerk; Dr. J. H. Hagenboek, Zwolle; Dr. J. van Herksen, Ermelo; A. Janse, Biggkerke; Dr. P. Jasperse, Leiden; Dr. G. Keizer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kulper, Utrecht; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Dr. J. v. d. Linden, Trum; Dr. S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs. Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr. A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr. G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr. R. Schippers, Wauwerd; Dr. J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs. H. Smilde, Groningen; Drs. H. Smitskamp, 's-Gravenhage; D. Stroom, Buseum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr. C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr. J. Thijss, Zwolle; Dr. C. Veenhof, Harkstede; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr. F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Franeker; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr. K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goea.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikelen: Paschen. Het Russische communisme. — Uit de Schrift: Anabasis. (Joh. 20:17.) — Kerkelijk Leven: Paschen in de prediking. Dr. J. C. Rullmann t. — Even parkeereren: Benoemingen. — Literatuur en Kunst: Een bijzondere streek-roman („Gebondenen“). — Uit de Historie: De eerste aanraking tusschen Groen van Prinsterer en Dr. Kuiper. — Uit de Buitenlandsche Kerk: Het Neo-Chiliasme in Amerika en de Scofield Bijbel II. — Persschouw. — Kerknieuws. — Advertentiën.

HOOFDARTIKEL

Paschen.

Wij mogen weer Paascheest vieren. Maar wij zullen dit niet doen bij wijze van herhaling. Bij herhaling vieren wij lente of zomer, de verjaardagen van het koninklijk huis, belangrijke historische data. Bij herhaling hadden de heidenen hun vasten jaarcyclus, omdat zij geloofden in een „ewigen kringloop“ der dingen. Wie zoo Kerstfeest of Paascheest viert, die doet alsof de christelijke feestdagen ook onder zulk een jaarlijkschen ommekeer vallen, terwijl zij juist tezamen verkeren, dat de kringloop der wereld overwonnen is in Hem, Jezus Christus. Wij kunnen dan ook niet geroepen worden om Paascheest te vieren als vorig jaar, maar wij worden geroepen om het Paascheest dit jaar op n i e u w in te denken, opdat wij het heilsfeit nog beter verstaan dan vorig jaar, en wij het nog breder belijden. Het heilsfeit, zooals het door de kerk beleiden is, blijft hetzelfde, maar het inzicht mag niet hetzelfde blijven. Wij moeten anders gevaar Paascheest te vieren, zooals de wereld haar lentefeest houdt. Wij doen dan ook alsof het Paascheest een regelmatig terugkeerende feest is. Onze wijze van feestvieren is dan wereldgelijkvormig, want wij hebben niet den ommekeer — Goddank niet — maar den opgang, de rechte opvaart uit de wereld van den kringloop tot de wereld van Gods onbewegelijk koninkrijk.

Hoe zullen wij dan dit jaar Paascheest vieren? Laten wij de opstanding van onzen Heere Jezus Christus leeren zien als een zaak des verbonds. M.a.w. laten wij ook met het heilsfeit van Paschen teruggaan naar wat in den beginne was. Dit mogen wij doen, omdat de Schrift zelf Christus als tweeden Adam stelt tegenover den eersten Adam, en zij er steeds op uit is, om ons er van te doordringen, dat het werk van den tweeden Adam herstel is van het werk van den eersten Adam. En in den beginne heeft God in het vooruitzicht gesteld het eeuwige leven, als Adam de groote gehoorzaamheidsdaad gedaan zal hebben. En wat dit eeuwige leven zou zijn, daar kon Adam, als „levende ziel“, wel over nadenken en hij moet er ook over nadenken, maar hij zal niet kunnen zeggen: dit is het. Want ook Adam weet niet, wat God bereid heeft in het verbond. Wat het eeuwige leven is, zal Adam pas kunnen zeggen, als hij het ontvangen heeft. Hij kent het dan uit ervaring.

En nu mogen wij uit deze belofte verbondsheerlijkheid, nl. het eeuwige leven, dit één toehel afleiden, dat dit eeuwige leven behoort tot deze wereld, tot deze historie. M.a.w. Adam zou het ontvangen hebben n a volbrachte gehoorzaamheid, dus in de historie zelf, en niet aan het einde der historie. En zoo zou in het paradijs dit eeuwige leven bekend geworden zijn, zou in de historie zelf de overgang gezien zijn van Adam als „levende ziel“ tot Adam als „levenden geest“.

In het paradijs was dan geweten tot welke heerlijkheid God den mensch ging roepen, heel de verbondsgemeenschap van den eersten Adam. Maar deze heeft de groote gehoorzaamheidsdaad niet gedaan, hij struikelde op den weg naar deze verbondsheerlijkheid: het eeuwige leven. En nu blijft dit eeuwige leven een geheim, het wordt nu niet geweten, want deze verbondsheerlijkheid komt pas na verbondsghehoorzaamheid. Wel mag de eerste Adam en zijn geloovig zaad op deze verbondsheerlijkheid hopen in Jezus Christus, maar zij is niet bekend geworden, zij is niet gezien. Het zaad der vrouw, dat op Christus leert hopen, weet dus deze verborgenheid niet: het eeuwige leven. En als nu hij Prof. Obbink in zijn Inleiding tot den Bijbel van het boek Prediker zegt, dat dit boek „wel heel duidelijk toont, wat aan Israels godsdienst ontbrak: het uitzicht na den doof“, dan heeft hij hiermede de kern der zaak niet genoemd. Wat aan het Oude Testament ontbrak en den Oud-Testamentischen vromen verborgen was, dat was het eeuwige leven, optredende in ons historisch vlak, een glorie, die openbaar moest worden in deze wereld, want in deze wereld was zij den mensch toegezegd, en in deze wereld had God hem er op leeren hopen.

En wie het weer zoo ziet, dat het eeuwige leven een zaak van het verbond zelf is, en het verbond met de historie is saamgeweven, die begrijpt nu, dat op Paschen niet iets nieuws geschiedt, maar dat op Paschen openbaar wordt, wat reeds in 't paradijs in het vooruitzicht gesteld was, n.l. het eeuwige leven, dat den mensch een geheel nieuwe en nu onveranderlijke bestaanswijze geeft. En als Paulus schrijft, dat Christus het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht heeft, dan is dat de oude glorie, in het verbond beloofd, die nu gezien is, die nu ook gekend wordt, zoodat wij weten, wat het is, zoodat wij nu ook den overgang kennen van „levende ziel“ tot „levenden geest“. Wat n i e u w is, dat is de weg, waarlangs dit eeuwige leven nu gekomen is. Het is nu gegeven n a de gehoorzaamheidswerken van den tweeden Adam, die daartoe gehoorzaam moest worden tot den dood des kruises. De weg is nieuw — van lijden tot heerlijkheid — maar de heerlijkheid zelf is niet nieuw, zij was de oude, in het paradijs reeds beloofd, want genade is immers herstel!

De vreugde van Paschen is dan ook, dat nu geweten wordt de overgang, het punt des tijds. Het eeuwige leven komt als de verbondsheerlijkheid, en het komt in een punt des tijds, waarop God ons overzet van levende ziel tot levenden geest, en dit punt des tijds is gezien in deze historische werkelijkheid, waarin wij koopen en verkoopen, waarin wij huwen en ten huwelijk uitgeven. Christus behoort dan ook, hoewel Hij na Paschen ten hemel vaart, nog wezenlijk tot onze historie, en ons leven. Hij is geen vreemde geworden. Hij is alleen verheerlijkt. Hij heeft nog dezelfde lichamelijke, al is de bestaanswijze daarvan geheel nieuw geworden. Hij mag dan ook van deze wereld en deze historie niet losgemaakt worden. Wie zulks doet, verbreekt daarmee de eenheid van het verbond, en daarmee de één verbondsgeschiedenis. De opgestane Christus bewijst nu, dat de jaren geen eeuwige kringloop zijn, maar dat onze jaren heendringen naar het punt des tijds; dat wij wel kennen regelmatige afwisseling van lente en zomer, herfst en winter, maar dat nu straks — wij ons Hoofd Zijn punt des tijds gehad heeft — ook ons punt des tijds en dat van het gansche creatuur komen moet. Onze feestdagen zijn niet opgekomen uit den kringloop der dingen, maar uit het geloof, dat wij in rechte opvaart op weg zijn naar de verbondsheerlijkheid — het eeuwige leven.

En hiermede verschillen wij principiëel van de wereld, die haar feesten viert bij herhaling. Wij hebben maar één feest, dat de verbondsheerlijkheid teruggekomen is in den tweeden Adam, dat deze verbondsglorie nu gekend, nu geweten wordt. Geen dag is herhaling van den vorigen dag, geen lente herhaling van die aan haar voorafgegaan is, maar alle dagen zijn nu een korter bij brengen van het punt des tijds, dat ons brengen zal „het beeld des hemelschen“.

Wie de heilsfeiten gelooft, vindt het nu zoo gewoon, zoo vanzelfsprekend, zoo eenvoudig: de glorie der kerk, en de glorie van den kosmos. Want God heeft een verbond, en in het verbond Zichzelf verplicht ons deze heerlijkheid te geven. En Jezus Christus heeft haar reeds ontvangen, als de eerstgeborene uit de dooden. En wij moeten nu volgen, want in het verbond is aan Hoofd en leden het eeuwige leven toegezegd.

Wij zullen dan op Paschen t r o u w het heilsfeit van Christus' opstanding belijden, in-gemeenschap-van-geloof verbonden met allen, die vóór ons dit heilsfeit ook beleiden hebben in de kerk. En wij zullen ons inzicht trachten te verdiepen, om ons te sterken tot den strijd tegen allen, die dit heilsfeit loochenen, of aan dit heilsfeit een nieuwen inhoud geven. En met dit trouw belijden zullen wij de dwazen zijn voor de wereld, maar de wijzen naar God. Maar dit weten wij immers wel?

H.

v. d. B.

Het Russische communisme.

We hebben den vorigen keer gezien, welke „algemeene waarheden“ Berdjajew in het „Russische communisme“ meende te ontdekken. Het was de „wil tot eenheid“, die hem vooral bekoorde. Men wilde de maatschappelijke en sociale tegenstellingen opheffen, het evenwicht tusschen productie en consumptie der goederen herstellen, alle individuele belangen uitschakelen en het volk als geheel de vruchten laten plukken van den gemeenschappelijk verrichten arbeid. In dat alles zag Berdjajew ook een krachtige poging om den internationalen vrede te herstellen: alle tegenstellingen, die z.i. het gevolg waren van de afzondering uit het geheel, zouden kunnen verdwijnen.

Dergelijke beschouwingen over het communisme hebben met de werkelijkheid weinig gemeen. Die deze abstracties „gedeelte van de waarheid“ noemt, maakt zich schuldig aan een verguizing van het waarheidsbegrip. Berdjajew voelt dit zelf wel: hij spreekt straks over de groote leugen van het communisme, die al die „waarheden“ vervalscht heeft. Maar anderen blijven ze handhaven. De wijze waarop sommige „Westerlingen“ over het communisme oordeelen, toont zeer duidelijk de bedenkelijke gevolgen van zulke geïdealiseerde voorstellingen.

De stellingen van Dr. Snethlage, in zijn jongste debat met Dr. Buskes¹⁾ over de vraag of de Sowjet-Unie den vrede dient, leeren ons veel omtrent die gevolgen. Uitgaande van de bewering dat in de Sowjet-Republiek een nieuwe maatschappelijke orde gevestigd is, „die niet meer staat in het teken van winst en bezit voor enkelen, maar van voorziening in de behoeften van allen“, komt de communistische predikant tot de conclusie, dat het geweldige leger van de Sowjet-Unie noodzakelijk is voor het welzijn der menscheid. „Het zou“, zegt hij zelfs, „van het grootste plichtsverzuim“, niet enkel tegenover het eigen volk, maar ook tegenover de internationale arbeidersklasse en in laatste aanleg tegenover

¹⁾ Zie het „Algemeen Handelsblad“ van 14 Maart j.l. Het debat heeft 18 Maart plaats gevonden.

²⁾ Wij spatieeren.

¹⁾ Zie over het eeuwige leven: Prof. Dr. K. Schilder, „Wat is de Hemel?“, blz. 125/126.

²⁾ Inleiding tot den Bijbel, door Dr. H. Th. Obbink en Dr. A. M. Brouwer, blz. 118/119.